

Het grote afscheid

Auteur: Rufus C. Camphausen

Schors b.v. | 192 pagina's | Maart 2003

Een crematie of een begrafenis? Een sombere rouwplechtigheid of een uitbundig feest? Wanneer en hoe lang nadat de dood is ingetreden en waarom? Balsemen of juist niet? Hoe moet het wel en hoe mag het niet? Deze en meer vragen rondom de dood zijn in de loop van de geschiedenis door verschillende culturen op uiteenlopende wijze beantwoord. Het Grote Afscheid tracht deze vragen te beantwoorden door ze op een rij te zetten en ze met elkaar te vergelijken.

Er bestaat een grote variëteit in rituelen rondom de dood en in manieren van omgaan met het lichaam van de overledene; hiervan zijn een begrafenis of crematie het meest bekend. Wat wij nu vaak 'uitvaart' noemen, bestaat meestal uit rituelen en gebruiken waarvan de geschreven en ongeschreven regels in een ver verleden zijn ontstaan en zijn ingebed in een bepaalde religie. De rituelen weerspiegelen dan ook de respectievelijke ideeën over het 'hiernamaals', over 'leven na de dood', over 'opstanding' of 'reïncarnatie' enz.

In dit boek legt de auteur de resultaten van zijn uitgebreide onderzoek aan de lezer voor: hoe - én hoe verschillend - neemt de mensheid afscheid van haar doden. Hij belicht zowel de bekende vormen van crematie, van bijzetting in de aarde en van verbranding door open vuur, maar hij bespreekt ook minder bekende gebruiken waar onze taal geen toepasselijke woorden voor heeft. Zo zijn er vormen van 'uitvaart' waarbij het lichaam (zonder doodkist) wordt blootgesteld aan de elementen van de natuur, of waarbij het stoffelijk overschot als 'aalmoes' aan de natuur wordt gezien - niet alleen in een ver verleden maar ook nu nog in de 21ste eeuw. Ook zijn er bij- voorbeeld culturen waar mensen niet slechts één, maar twee keer worden begraven. Niet minder interessant is het om na te gaan hoe individuen en samenlevingen tegenwoordig over de dood denken en er mee omgaan. Wij leven tenslotte niet alleen in een wereld waar traditionele godsdiensten minder 'de dienst uitmaken' dan in het verleden, maar ook in een tijd waar wij meer dan ooit zijn geïnformeerd over de waarden, normen en praktijken van andere culturen. Deze 'kruisbestuiving' van denken en doen heeft tot een soepeler wetgeving geleid voor funeraire gebruiken. Zodoende zijn tegenwoordig meer creatieve, alternatieve en op het individu toegespitste 'uitvaart- praktijken' mogelijk.

Het Grote Afscheid geeft een groot aantal voorbeelden van hoe mensen omgaan - in heden en verleden - met de dood van hun dierbaren en van henzelf. De grote variëteit aan rituelen die hier op een objectieve en niet- sentimentele wijze ter sprake komen geeft de lezer de mogelijkheid om een breder en persoonlijk beeld te vormen over een bij haar of hem passende wijze van afscheid nemen.

ISBN 90 6378 518 6

